

Ambiciozen trgovinski sporazum med ZDA in Kitajsko

Od 18. do 24. januarja 2020

Slovenski potrošniki kažejo namere po večanju porabe

Razpoloženje potrošnikov se je v januarju 2020 na mesečni ravni nekoliko izboljšalo, kar je bilo povsem v skladu z našimi pričakovanji. Glede na december 2019 se je tako razpoloženje izboljšalo za 2 odstotni točki, od dolgoletnega povprečja pa je bilo višje za 6 odstotnih točk. Vseeno je bil kazalnik za 10 odstotnih točk nižji kot v januarju 2019, kar pomeni, da je bila raven optimizma precej nižja kot lani. Izmed kazalnikov, ki sestavljajo kazalnik zaupanja potrošnikov, so se na mesečnem nivoju trije izboljšali: pričakovanje potrošnikov glede finančnega stanja v gospodinjstvu (za 2 odstotni točki), pričakovanje o gospodarskih razmerah v državi (za 5 odstotnih točk) in pričakovanje glede števila brezposelnih (za 2 odstotni točki). Pričakovanje potrošnikov glede varčevanja se je poslabšalo (za 2 odstotni točki). Pričakovanja potrošnikov glede nakupa ali gradnje stanovanja so se glede na prejšnje četrletje izboljšala za 4 odstotne točke. V primerjavi s prejšnjim četrletjem so se izboljšala tudi pričakovanja glede nakupa avtomobila (za 2 odstotni točki).

V 2019 manj izdanih gradbenih dovoljenj

V letu 2019 je bilo izdanih 6.200 gradbenih dovoljenj za stavbe, kar je bilo 5 % manj kot v letu 2018; za stanovanjske stavbe jih je bilo izdanih 6 % manj, za poslovne stavbe pa 3 % manj kot v letu 2018. Površina vseh stavb, za katera so bila izdana gradbena dovoljenja v letu 2019, naj bi merila 1,6 milijona m², kar je za 7 % manj, kot naj bi merila površina stavb, za katere so bila izdana gradbena dovoljenja v letu 2018; površina stanovanjskih stavb naj bi bila manjša za 6 %, površina poslovnih stavb pa za 8 %. Z gradbenimi dovoljenji, izdanimi v letu 2019, je bilo načrtovanih 3.440 stanovanj, kar je bilo za 6 % manj kot v letu 2018. Površina vseh v letu 2019 načrtovanih stanovanj naj bi bila za 9 % manjša od površine vseh stanovanj, načrtovanih v letu 2018. Stanovanja v enostanovanjskih stavbah naj bi merila povprečno 160 m² (v 2018: 163 m²), stanovanja v večstanovanjskih stavbah pa 97 m² (v 2018: 91 m²). Izdana gradbena dovoljenja niti niso nek vodilni indikator za bodočo stanovanjsko gradnjo, temveč nakazujejo bolj na aktualne trende pri opravljenih gradbenih delih. Ta so bila v 2019 po naši oceni pri stavbah višja za 4,8 % oziroma realno za 2,7 %. Šibka je bila predvsem druga polovica leta 2019. Gradbena dovoljenja ne upoštevajo višje povprečne ceno m² stavbe, ki je posledica spremenjene strukture pri stanovanjski gradnji (več gradenj za premium segment trga). Kar nekaj gradbenih dovoljenj ni bilo izdanih zaradi zapletenih in dolgotrajnih postopkov umeščanja v objekta v prostor.

Sporazum ZDA in Kitajske z malo zavezami za ZDA

Ekonomski inštitut iz Kiela je javno objavil študijo o učinku novega trgovinskega sporazuma med ZDA in Kitajsko (podpisan 15. 1. 2020), ki predstavlja asimetrično grožnjo tako za EU-28 kot za spoštovanje pravil WTO. Pri tem krši temeljni princip, da eni državi ponuja boljše pogoje za trgovino kot ostalim. Izračunali so, da bi zaradi tega EU-28 izgubila za okoli 10 milijard evrov izvoza, in sicer predvsem pri proizvodih, kot so letala, vozila, industrijski stroji, optični in medicinski proizvodi in drugi kmetijski izdelki. To ni tako veliko, saj je celoten izvoz EU-28 na Kitajsko v letu 2018 znašal 210 milijard evrov, ameriški pa 110 milijard evrov. Zaradi velike vezanosti na Kitajsko je tveganjem substitucije najbolj podvržena Nemčija, prek verig vrednosti pa verjetno tudi Slovenija. V podpisanem sporazumu med ZDA in Kitajsko ni navedbe o razpolovitvi carinskih stopenj na kitajske izdelke, kar pomeni, da to ni pravno-zavezujoče stališče. Sporazum ne obsega jasno določenih zavez za ZDA, zato ga ni potrebno potrjevati v kongresu. V veljavo bo stopil 15. februarja 2020. Ameriški predsednik lahko ta sporazum tudi hitro prekliče, v kolikor bi ocenil, da Kitajska ni storila dovolj, da bi svojim zavezam do ZDA sledila.

Napovedane spremembe pri spoštovanju intelektualne lastnine

Velik pomen pri sporazumu med ZDA in Kitajsko ima spoštovanje intelektualne lastnine, vezano na farmacevtsko industrijo, patente, piratstvo in kopiranje digitalnih platform ter proizvodnjo in izvoz ponarejenega blaga. Pomembno je izpostaviti, da se dokazno breme v primeru spora prenaša na obtoženo stranko, kar pomeni, da bo verjetnost za uspeh pri tovrstnih tožbah večja. 30 dni po veljavnosti dogovora (15. marec 2020) mora Kitajska sprejeti akcijski načrt za zaščito intelektualne lastnine. V drugem poglavju trgovinski dogovor prepoveduje prisiljen prenos tehnologije. Ti dve poglavji bosta verjetno vodili v spremembe pri kitajski zakonodaji, ki bodo koristne tudi za evropske družbe. V tretjem poglavju o sanitarnih ukrepih naj bi se ti spremenili pri posameznih vrstah hrane, kar naj bi omogočilo večji uvoz tega blaga v Kitajsko. Prav tako naj bi Kitajska omogočila uvoz govejega mesa, katerega govedo je pitano s hormoni. Do 1. aprila naj bi Kitajska odprla svoj trg

finančnih storitev tujim ponudnikom. Najbolj zanimiv del trgovskega dogovora je zaveza za uvoz 537 ameriških proizvodov, določenih po 4-mestni carinski tarifi. Pri tem je navedeno vrednostno povišanja za celotno vrednost, kar lahko pomeni višje količine in cene in dopušča razlike o povečanju uvoza glede na dejansko povpraševanje kitajskega trga. V sedmem poglavju so navedena določila o sporih in ne vsebujejo arbitraže tretje stranke. Tako lahko ta sporazum enostavno prekliče ena od obeh strani. Po naši oceni je verjetnost implementacije vseh določil trgovskega sporazuma s strani Kitajske malo verjetna, kar dopušča ameriškemu predsedniku zelo veliko manevrskega prostora pri vodenju prihodnje strategije pred predsedniškimi volitvami.

ECB: manj negotovosti in dvig osnovnih cen pozitivno za evropsko gospodarstvo

ECB je ob potrditvi obrestnih mer na zasedanju objavila, da bo pričela z večletnim pregledom svoje strategije (do konca 2020), kar bi lahko vodilo v drugačne cilje pri inflaciji ter uporabo drugačnih instrumentov pri vodenju monetarne politike. Nekoliko drugotnega pomena ostajajo finančna stabilnost, skrb za zaposlenost in okoljska vzdržnost. Mednarodna vloga evra v svetovnem plačilnem prometu in digitalne valute ne bodo predmet razprave. Lagardova naj bi pri spremembi strategije vključila veliko deležnikov po vzoru ameriškega FED-a (FED listens). ECB je prav tako opazila, da se je negotovost v mednarodnem okolju zmanjšala, osnovna inflacija se je zadnja dva meseca v območju evra povečala, kar znižuje verjetnost dodatnega zniževanja obrestnih mer, vsaj na rok 2-3 mesecev. Indeks nabavnih menedžerjev je bil januarja na podobni ravni kot decembra, pri čemer se je stanje v predelovalnih dejavnostih izboljšalo, v storitvenih pa nekoliko poslabšalo. Poslovno zaupanje se je povečalo na 16-mesečni vrh, kar verjetno pomeni tudi več optimizma pri investicijah.

Panika med Nemci zaradi Tesle

Tesla je že preseгла tržno kapitalizacijo Volkswagna, kar je povzročilo nelagodje pri proizvajalcu iz Wolfsburga. Za resno tekmo se bo moral Volkswagen preobraziti v storitveno, skoraj softversko podjetje, vendar lastnih kapacitet na tem področju nima. Financiranje preobrazbe bi bilo mogoče tudi z uporabo evropskih sredstev iz novega zelenega paketa, podobno kot naj bi svojo transformacijo financiral sektor energetike. Kako močno različna so pričakovanja trga o prihodnosti avtomobilizma, pove dejstvo, da je skupina Volkswagen v 2019 prodala 11 milijonov vozil, Tesla pa okoli 367 tisoč. Če so nemški avtomobilisti v zadnjem 10-letju povečali marže s selitvijo proizvodnje na svoje vzhodne meje, bodo morali v prihodnje več sredstev usmeriti v domače proizvodne obrate.

Dogodki v prihodnjem tednu: BDP v EU-28 in ZDA, gospodarsko razpoloženje v Sloveniji

Dan objave	Kazalec	Vir oz. poročevalec	Pomen
27. 1. 2020, ponedeljek	Prihodek od prodaje v storitvenih dejavnostih, Slovenija, november 2019	Statistični urad RS	Dinamika prihodkov po glavnih skupinah storitev
27. 1. 2020, ponedeljek	Gospodarska klima, Slovenija, januar 2020	Statistični urad RS	Razpoloženje gradbeništva, prodaje na drobno, predelovalne dejavnosti
27. 1. 2020, ponedeljek	Poslovne tendence, Slovenija, januar 2020	Statistični urad RS	Razpoloženje v predelovalni dejavnosti
28. 1. 2020, torek	Naročila kapitalskih dobrin v ZDA brez letal in vojaške opreme	US Census Bureau	Pomembno za gibanja v ameriški predelovalni dejavnosti
29. 1. 2020, sreda	Odločitev FED glede spremembe obrestne mere	FED	Gibanje globalnih obrestnih mer, vpliv na EUR/USD
29. 1. 2020, sreda	Indeks avstrijskih nabavnih menedžerjev Unicredit Bank	Unicredit Bank	Gibanja v avstrijski predelovalni dejavnosti so pomembna za regijo srednje Evrope
29. 1. 2020, sreda	Dan ratifikacije sporazuma o izstopu Združenega kraljestva iz EU	Evropski parlament	Pričakovati je potrditev sporazuma, ki ga je britanski zgornji dom že potrdil 22. januarja 2020
30. 1. 2020, četrtek	Ameriški (ZDA) BDP v 4. četrtletju 2019	U.S. Bureau of Economic Analysis (BEA)	Dinamika v ameriškem gospodarstvu ob zaključku lanskega leta
31. 1. 2020, petek	Evropski (EU-28) BDP v 4. četrtletju 2019	Eurostat	Dinamika v evropskem gospodarstvu ob zaključku lanskega leta

Izpod peresa glavnega ekonomista GZS

31. 1. 2020, petek	Indeks obsega v storitvenih dejavnostih in trgovini, Slovenija, november 2019	Statistični urad RS	Realna rast prihodkov v trgovini in storitvenih dejavnostih
31. 1. 2020, petek	Prihodek od prodaje v trgovini na drobno, Slovenija, december 201	Statistični urad RS	Nominalna rast prodaje po različnih vrstah prodaje na drobno
31. 1. 2020, petek	Prihodi in prenočitve turistov, Slovenija, december 2019	Statistični urad RS	Turistična gibanja in vpliv na domači turizem

Bojan Ivanc

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi

Kazalnik	Zadnja/predhodna vrednost	Ciljna vrednost (ocena Analitike GZS)	Stopnja negotovosti ocene (1=nizka, 5=zelo visoka)
Gospodarska klima, Slovenija, januar 2020	3,0	4,5	2
Naročila kapitalskih dobrin v ZDA brez letal in vojaške opreme	0,1 %	0,2 %	4
Evropski (EU-28) BDP v 4. četrtletju 2019	1,2 %	1,1 %	3